

Primul buchetel!

NOUA ÎNFĂȚIȘARE A SATULUI

Toate acestea s-au petrecut într-un sat din raionul Sighișoara, sat ce se cheamă Varolea. Era o zi de primăvară, cu soare mult, drumul se zbicise, copiii se jucau prin curți, bucuroși de sosirea celui mai tânăr și mai frumos anotimp.

Iar colectivității se ocupau cu înfrumusețarea satului lor. Se lucra în ziua aceea la trotuare. Trebuie să însemnăm neapărat acest lucru. Numai deocît trotuare și neapărat pomi de-a lungul ulițelor. Și garduri întregi, spoite în alb, tulpini de pomi date cu var, șanțuri netezite și podețe trainice. Cunosc de mult satele de pe aici, sau de pe Mureș, cunosc și satele din jurul Birladului și cele înșirate lângă Dunăre, în Oltenia. Cu peisajul lor m-au familiarizat pictorii. Am copilărit într-un sat de cîmpie. N-aș putea spune că n-avea farmec privit de sus, de pe deal. Dar n-am uitat căsuțele de lut, nici ferestrele de-o palmă, nici tina de pe drum. O casă sau două mai arătoase, încolo... acoperișuri de stuf, tinzi afumate. De toate acestea mi-aduc foarte bine aminte. bade Vasile. Știi dumneata mai bine ca mine. Dar era vorba atunci de trotuare, de pietriș așezat cu grijă pe drumuri, de înfrumusețarea satului? Se ocupau cu asta cei de la primărie sau consilierii comunali? Nicî pomeneală!

Și iacă, într-o zi aurie de primăvară un întreg sat a ieșit să lucreze, împreună cu deputații, la lărgirea drumului, la trotuare, la reparatul gardurilor, s-au adus găleți și ciubere cu var, mistrii,

Intr-un rînd am fost la Păuliș, lângă Satu-Mare. N-aveau dreptul să se simtă mindri oamenii de pe aici cînd am băgat de seamă că toate casele, dar toate casele, erau case noi, numai una purta, ca pe-o căciulă roasă, un acoperiș de paie? Iar aceea una, singura rămasă, nici nu era locuită. Așa cum spun, bade Vasile, case noi, trainice, cu ferestre în trei rînduri, cu grădinițe de flori în față, cu trotuar de ciment. Același lucru l-am întîlnit într-o comună mare ca Bervenii de lângă Carei. Multe flori, clădiri, un parc îngrijit...

Dobrogea veche era renumită prin satele ei mi-

Bîn carnetul
SCRIITORULUI

zere, prin mizeria deplină a vieții țăranilor de aici. Să facem o călătorie la Tuzla, ori la Palazu-Mare, ori în comuna Gheorghe Lazăr. Cine n-a umblat pe aici de cîtăva vreme, greu ar mai recunoaște așezările. La drept vorbind, bade Vasile, nici nu le-ar mai recunoaște, într-atîta sînt de schimbate. La Tuzla, bunăoară, numai în ultimii doi ani s-au construit 110 case noi. Cămine culturale, școli, dispensare, sedii de gospodărie sau sfaturi populare, mii și mii de case noi, și-au făcut apariția pe pămîntul Dobrogei socialiste. Și problema frumuseții satului,

a sporirii farmecului său e una din cele mai însemnate. E o mîndrie a fiecăruia și a tuturor.

Am avut prilejul să umblu prin Poiana-Mare a Olteniei. Să intru în casele oamenilor, să-i aud vorbind despre mîndria de azi a țăranului colectivizat de a-și ști satul lăudat și pentru frumusețea lui. Pînă și fieceare pom din grădina de lângă drum trebuie să devină o podoabă. Nu se cade să nu îngrijim florile, gardul de către uliță, să nu băgăm de seamă cum arată parcul din mijlocul comunel, curtea școlii sau a căminului cultural.

Reincepe acum, în prag de primăvară, importanta acțiune de înfrumusețare a satelor noastre. În satele colectivizate de azi se vorbește tot mai des de acțiuni edilitare, de canalizare, de iluminat public, de pietruirea drumurilor... Și e firesc acest lucru, așa cum firesc e să nu mai auzi de altfel de case decît spațioase, cu ferestre largi, fără tindă înmată și acoperiș de paie, iar în odăile încălzitoare să-și facă loc mobilă modernă, în bucătăriile să-și așeze sobe de gătit, în casă să răsunе muzica aparatului de radio.

Farmecul acesta nou al satului e rodul zilelor de azi, nu-l puteam întîlni în anii copilăriei, ni s-a dezvoltat abia o dată cu noua viață. Toate-s altfel astăzi, bade Vasile, pînă și joaca aprinsă a copiilor în curtea zbicită de razele soarelui de primăvară.

ȘTEFAN LUCA

FRUMUȘEȚI

S-au prins din nou în horă sat cu sat și cămin cu cămin cultural.

În „horă” e un fei de-a spune cînd omul se apucă de ceva nou, hotărît să înfăptuiască acest „ceva” cu încredere, cu dragoste și cu bucurie.

S-au prins în horă satele și orașele, gospodăriile agricole colective și de stat și cluburile, casele de cultură și cooperativele: cîți vor fi artiștii cu cobza, cu scripea și naiul, cu vorba rostită și cîntată frumos, cîți vor fi dansatorii jocurilor populare și cîți tinerii și vîrstnicii aducători ai prospețimii vieții noastre?! Cîte vor fi echipele și formațiile satelor înfrățite cu orașele? Previziunea mașinii de calculat s-ar înșela de la început dacă ar încerca să adune cifrele: concursul nu întrunește cifre ci oameni, brațe harnice, minți agere, inimi inflăcărate, oamenii zilelor și anilor noștri de luptă și de biruință.

Dintr-o corespondență din Babsa bănățeană, aflăm că artiștii colectivisti au și început întrecerea. În comuna Broșteni de pe meleagurile învecinate Mediașului, flăcăii l-au primit în joc, la o Hașegană și pe bătrînul lor tovarăș, moș Gheorghie Popa, care la 80 de ani fiind, bate pasul cel mai iute... Băieții deprinși cu strungul, focul și oțelul, au trecut din uzine și ateliere pe scena clubului, în orchestre, în coruri, la instrumentele muzicale. Fetele cîntă, interpretează și și pun toată gingășia și conștiinciozitatea în preocuparea lor sensibilă de artă.

Țesătoria „Teleormanul” din Roșiori de Vede: fete harnice, frunțase în muncă și frunțase în artă, împletește firul de bumbac și mătase cu firul viselor împlinite. Ele duc meșteșugul țesutului din suveica de lemn și acul de gherghef de altădată, pe marile agregate mecanizate: meșteșugul țesutului se împerechează fericit cu arta interpretativă pe dimensiunile cele mai mari cu putință.

Sudul Olteniei: au debutat zilele trecute în faza intercomunală două formații puternice. Osica dîmpreună cu Dobrunul au venit cu 80 de călușari, copii de școală, băietani, flăcăi, bărbați și uncheși. Splendidă imbinare de generații pe un singur joc! A doua echipă venea din Amărăștii de Jos, cu 70 de inși, toți dansatori în perechi din floarea vîrstei. „Amărăștii”, adicăteala, satul celor amărăți, celor loviți de boală și nevoi, al celor mai necăjiți dintre oamenii necăjiți ai satelor sărace de pe moșiile fără hotar... Oltenii amărășteni au rupt și ei deodată cu toată țara lanțurile jugului la care trăgeau osteniți și biciuiți. Ei rid azi. Ei muncesc sporit pămîntul colectivei, ei cîntă, joacă și sînt gata să se ia la întrecere cu toată lumea!

Numeric, o echipă sau o formație e mică, putînd ajunge mare și multiplă și numărătorea începe de la duo și evarțet: dar sînt sute și mii de echipe și formații, unele mai noi și altele cu mai multă experiență care au intrat în iureșul concursului în fiecare colț de țară.

Munca degetelor, expresie a meșteșugului pornit din practică și învățatură, trecută în munca de artă pe toate categoriile ei delicate, este de fapt miezul fiecărui concurs. Al șaptelea concurs este închinat celei de a 20-a aniversări a eliberării țării. De la doina pe care tînărul interpret o trimite sensibilităților noastre, de pe trișca celor cinci guri, pînă la marea orchestră simfonică și ansamblul complex de foelcor, omul, omul care face masele și poporul cînd se adună om cu om, aduce drept cinstire mării aniversări gîndul și tremurul lui artistic luat de la frunză și pîrîu ca să-l ducă însușit în ecourile marilor săli de concert.

Tuturora, urarea noastră de succes, de bucurie și de noroc.

BARUȚU T. ARGHEZI

Una din repetițiile brigăzii artistice de agitație a căminului cultural din comuna Gheorghie Lazăr, raionul Slobozia.

Concursul tinereții

O liniște adîncă, atît de adîncă încît percepi răsuflarea emoționantă a... spectatoriilor, domnește în această duminică într-una din clasele școlii medii din Titu. Aici se desfășoară concursul de șah al fazei raionale a Spartachiadei de iarnă a tineretului. O partidă, printre altele altele interesante, atrage cu deosebire atenția privitorilor. Este finala feminină.

Mezina concursului, pionera de la școala elementară din Brănești, Banu Doina, un strop de fetiță, militică și vioaie, surpriza și revelația acestui concurs, își dispută locul întâi cu utemista Elena Vlad din Titu. La un moment dat, pe tabla cu cele

64 de pătrățele, poziția pieselor albe, ale Doinei, părea pierdută. Dar nu. Un sacrificiu curajos răstoarnă complet situația și Banu Doina, a cărei vîrstă numără doar 12 primăveri, devine campioana raionului. Aplauze, felicitări și... lacrimi de bucurie. Ale campioanei.

Cu mare interes sînt urmările și concursurile de la celelalte discipline. La tir întrecerea colectivistului din Potloqi, Șerban Alexandru, cu sudorul Spirea Zaharia este pasionantă pînă în ultimul moment. Dar tot atît de pasionante sînt și întrecerile la tenis de masă și mai ales cele de la lupte. Protagonistii dovedesc reale calități sportive și și apără cu multă ambiție șansele.

Un învins, Nicolae Ciobotaru, mulțator la G.A.S. Cioborșira, îi propune o nouă luptă, așa, amicală, viitorului tractorist Gheorghie Cristache, elev la școala mecanică din Titu. Și învingătorul îi oferă cu sportivitate învinsului revanșa.

Concursul, întrecere a tinereții, se bucură de un frumos succes.

Iar citrele, care consemnează numărul a 616 concurenți în faza intercomunală și 122 în faza raională, oglindesc fidel amploarea de care s-a bucurat în raionul Titu, marea întrecere de masă, încheiată duminica trecută.

MARIUS POPESCU

CE
SĂ
CITIM

Cristian Bistriceanu: — „40.000 KG. NUTREȚ VERDE LA HECTAR”

Broșura tratează o problemă de mare însemnătate pentru gospodăriile agricole colective: asigurarea șeptelului cu furaje verzi. Imaginînd o convorbire între inginerul agronom sosit de curînd într-o gospodărie și un țăran colectivist, autorul expune pe înțeleșul tuturor cîteva metode eficiente de folosire rațională a izlazurilor și a altor terenuri agricole pentru obținerea unor cantități îndestulătoare de nutrețuri bogate în substanțe hrănitoare, în vederea creșterii producției de lapte, carne, lînă etc.

De pildă, autorul broșurii descrie metoda obținerii a trei recolte pe același loc într-un an, metoda care dă posibilitatea gospodăriilor colective să sporească considerabil cantitatea de nutreț verde.

Scrisă atractiv, folosind numeroase exemple bune ale unor gospodării colective frunțase, broșura este deosebit de folositoare țăranilor colectivisti cărora le revine importanta sarcină să asigure dezvoltarea continuă a șeptelului de animale — izvor neseecat de bogății.

(Broșuri editate de Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice și Editura Științifică).

Prof. univ. D. Popescu: — VIAȚA ÎNAINTE DE NAȘTERE

Știința a demonstrat că viața a apărut pe pămînt ca rezultat al unei îndelungate evoluții a materiei lipsită de viață. Odată apărută, viața a trecut treptat, sub influența variațiilor de mediu de la forme simple la forme din ce în ce mai complexe, azi fiind reprezentată de o mare diversitate de plante, animale și ființe foarte mici numite microorganisme.

Broșura: „Viața înainte de naștere” descrie într-un mod foarte interesant cum s-au dezvoltat pînă la naștere cîteva dintre viețuitoarele cu o structură mai complexă, punînd un accent deosebit pe dezvoltarea omului.

P. Nicoară: — DESPRE SECTELE RELIGIOASE

În lume sînt mii de religii. Pe lingă religiile creștine mai vechi cum sînt ortodoxismul, catolicismul sau protestantismul, în ultima sulă de ani s-au ivit o mulțime de alte curente, cunoscute sub denumirea de secte religioase. Ca orice religie sectele urmăresc să țînă pe credincioși în ceața celor mai înapoiate credințe. Credincioșii sectanți sînt îndemnați de pastori, predicatori, să se izoleze de tovarășii lor de muncă, să se îndepărteze de la bucuriile care fac viața oamenilor frumoasă și luminoasă. Membrii sectelor sînt sfătuiți să nu meargă la teatru, cinematograful, cămine culturale, să nu citească ziare, să nu asculte radioul, să nu folosească mijloace puse la îndemînă de civilizația și cultura omenească.

Într-o formă simplă și accesibilă, apelînd la un material faptic bogat, autorul broșurii dezvăluie rolul social al sectelor și anume acela de a submina încrederea oamenilor muncii în propriile lor forțe și posibilități de luptă pentru un trai omeneș, de a-i amăgi cu ideea răsplătii în viața de apoi și de a-i îndemna să suporte cu resemnare exploatarea și asuprirea.

CE
SĂ
CITIM

Ferma de animale a G.A.C. din Mărtinești, regiunea Galați.

GRĂDINARUL DIN TULUCEȘTI

Ion Caranfil e maistru grădinar. Ți-o spune în clipa cînd îl cunoști. Și, din felul cum povestește cu „eu”, după care se corectează singur „adică noi”, deslușești străduința lui de a se despuia de vechile deprinderi. Ce-i drept, în Tulucești, raionul Galați, singurul care se pricepea la grădinarit și căruia îi era dragă această îndeletnicire era Ion Caranfil. Cineva i-a băgat chiar în cap că este creatorul unui nou soi de roșii. Ideea a început să-l frămînte. Orgoliul personal l-a făcut să creadă că într-adevăr așa este. „Eu și nimeni altul”. Cu greu mai putea sta cineva de vorbă cu el. Propunerile venite de la alții se izbeau de rezistența lui. „Eu sint grădinar vechi, mă, pe cînd voi...”

Cu timpul, gospodăria colectivă a trecut însă la extinderea suprafeței în sectorul legumicol. Aceasta, de altfel, era și pe placul lui Ion Caranfil. Dar zecile de hectare de grădină, mulțimea de legume și zarzavaturi — unele încă nici el nu le cultivase pe suprafețe mari — cereau nu numai pricepere, dar și spirit organizatoric. „Ei, tovarășe Caranfil, i-au spus cei din conducerea gospodăriei, acu' să te vedem...” Și pentru prima oară grădinarul a stat și a chibzuit mai îndelung. S-a gîndit la suprafața de teren, la organizare, la oameni, la știință. Apoi, și-a amintit de o carte despre legumicultură, primită în dar și pe care, în treacăt fie spus, încă n-o răsfoise.

Așa a început prima lectură despre cum se organizează o grădină într-o unitate socialistă și despre cum se muncește cu oamenii. Apoi a putut fi auzit la gospodărie: „Ne trebuie măcar o seră. Avem nevoie de atelaje pentru căratul gunoiului; am citit în broșură cum se produc roșiile timpurii. Alții au realizat venituri mari, noi ce mai așteptăm?”

„Ne trebuie, vom face, vom obține”, iată prima schimbare în gîndirea lui Ion Caranfil. Și să nu-i pome-nească cineva despre soiul de roșii creat de el că se face foc.

Cu roșiile timpurii s-a întîmplat însă ceva, despre care ține să ne povestească chiar tovarășul Mîndru, secretarul organizației de partid.

— Pe la sfîrșitul lui ianuarie, roșiile din seră — prima producție de acest fel — erau numai bune de valorificat. Erau atît de frumoase încît în acele zile alt subiect de discuție nici nu exista. Curioșii intrau, le priveau, țistuiu de mirare, plecau și veneau alții. Într-o noapte însă, din pricina viscolului și a zăpezii ce se strînsese, acoperișul din material plastic al serei se frînsese în două. Era după miezul nopții și nu-i fie nimă-nui de mirare că la ora aceea tovarășul Caranfil era acolo veghind. Ce s-a petrecut în inima lui văzînd nenorocirea, numai el ar putea să spună. Singur nu putea întreprinde ni-

mic, iar în jur nu se găsea nimeni. Cei mai apropiați erau paznicii de noapte de la grajduri. La ei a strigat grădinarul cît a putut și comunistul Paraschiv Lepădatu, utemiștii Costel și Ion Tofan au sosit într-un suflet. Pericolul era mare. Vîntul puternic putea acum descoperi toată sera. Orice clipă pierdută putea fi fatală. „N-o să putem salva toată recolta — le-a spus Caranfil. Izolăm o parte a serei și o salvăm pe cealaltă”. Infruntînd viscolul și gerul, cei patru colectivîști au izbutit să salveze 80 la sută din recolta de roșii a gospodăriei.

De atunci, au trecut aproape trei luni. În seră se află acum ceapă verde, care peste cîteva zile va fi valorificată, și peste 400 de lădițe cu răsaduri timpurii. Tovarășul Caranfil face calcule: „Planificat ca sectorul legumicol să aducă în acest an un venit de 1.340.000 lei. Noi însă — și pronunță pe „noi” într-un fel anume — ne vom strădui să scoatem mai mult și vom scoate...”

În seră s-au strîns o mulțime de tineri. „Uitați-vă la ei. Cu băieții și fetele noastre facem minuni. Prislea brigăzii are 16 ani, îl cheamă Ion Bratu și se dovedește a fi unul din cei mai buni grădinari. L-am propus pentru școală. Miine, poimîine pleacă. Ne gîndim și la viitor”, spune oarecum cu mîndrie Ion Caranfil.

Pagină redactată de CL. MUNTEANU

■ În Cristianu-Sibiu, numai în cîteva ani s-au construit 210 case noi. Pe ulițele aceleiași comune circulă astăzi aproape 200 motociclete și motoare. Nu sînt ale orășenilor, nici ale unor excursioniști, ci ale colectivîștilor. Numărul aparatelor de radio și al televizoarelor a trecut de mult de 400. Semnificativ este și faptul că în comună se găsesc acum nu mai puțin de 250 mașini electrice de spălat rufe.

Fapte semnificative

■ Poate, în chiar clipa de față Sofia Iancu, îngrijitoare de păsări la gospodăria colectivă „Unirea” din Segarcea, ascultă muzică în fața aparatului de radio. Ni-l închipuim de asemenea pe conductorul de atelaj Petre Filip uitîndu-se la ceasul brățară care măsoară timpul. Aparatele de radio și ceasurile de mînă au devenit lucruri obișnuite la colectivîști. Aici însă e vorba de ceva deosebit, care dezvăluie un alt aspect: al grijii pentru întărirea și dezvoltarea continuă a averii colectiviste. Nu de mult, la casa raională de cultură din Segarcea a avut loc o adunare a membrilor gospodăriei colective „Unirea”. S-au analizat munca și rezultatele obținute, după care s-au acordat premii în obiecte unui număr de colectivîști care au dovedit hărnicie și dragoste față de avutul obștesc. Printre premiați se numără Sofia Iancu și Maria Jianu, care au primit cîte un aparat de radio, Petre Filip și Florea Nina cîte un ceas de mînă, Constantin Anghelut, o bicicletă.

La casa-laborator a G.A.C. „I. L. Caragiale” din Lipova, regiunea Banat, inginerul agronom Pavel Scharff, execută cu un grup de colectivîști lucrări practice de analiză a semințelor ce vor fi folosite la însămînțările de primăvară.

Un fapt oarecare

Deși Domnica Martin căuta să schimbe discuția, spunînd că „nu-i cine știe ce lucru mare”, brigadierul Octavian Aldan insistă.

— În viață și în muncă totul are însemnătate. Chiar și faptele mai mărunte. În ele poți descoperi înțelesuri mari. Vedeti vițelul ăsta? Acum e mare și frumos. Știi cum era la naștere? Cît un miel. Nu credeam că o să mai fie ceva de capul lui. Domnica însă credea... Iată cum s-au petrecut lucrurile.

Mă pomenesc într-o noapte că cineva bate la fereastră. Era paznicul de la zootehnie. „Vino jute la grajduri, zice, că s-a născut un vițel prematur”. Mă reped la fața locului. Cînd am ajuns, ce credeți? Domnica se și găsea acolo. Dintr-o privire mi-am dat seama că prea multe speranțe pentru salvarea vițelului nu erau. Comunistul Domnica Martin era însă de altă părere...

Trei zile și patru nopți, fără să-i pese de oboseală, l-a îngrijit, alimentîndu-l cu biberonul, ca pe un copilăș. În cele din urmă l-a salvat și l-a pus pe picioare. Priviți-l acum, e o frumusețe de vițel.

În țarc zburdă zeci de viței cu părul ciocolatiu. Octavian Aldan îi privește cu dragoste nemărginită.

Toți membrii gospodăriei colective din Munar, raionul Arad, se mîndresc cu ei. Sînt aceiași care, cu trei ani în urmă, vedeau altfel, cu care s-au purtat îndelungi și răbdătoare discuții asupra avantajelor pe care le are creșterea animalelor. Acum, pe baza celor învățate la conferințe, la cursuri, în schimburile de experiență, își arată științific cît s-ar cîștiga dacă în fiecare gospodărie colectivă mortalitatea și sacrificările neraționale de animale s-ar reduce la zero.

Octavian Aldan întinde mîna spre unul din viței și încheie:

— Sînt ai noștri. Toți sînt ai noștri. Și tot ce vedeți în jur e averea noastră. Ceea ce v-am spus, e una din zecile de întîmplări cărora ne-am obișnuit să nu le mai dăm importanță. Le socotim firești, deși ele oglindesc marile transformări ce se petrec în conștiința fiecăruia. Aici e vorba de salvarea unui vițel. Unul pe gospodărie. Ar putea fi și două sau chiar trei cazuri. Înmulțiți cu cele cîteva mii de gospodării colective din țară și vom vedea cîte animale ar putea cîștiga șeptelul. Abia atunci ne vom da seama mai bine de însemnătatea acestui fapt.

DIN NOU PE OGOARE

Dacă în agricultură munca se desfășoară pe campanii, activitatea culturală trebuie să fie, după părerea mea, permanentă. Primăvara ritmul lucrărilor este foarte intens, fapt care cere din partea căminului cultural o mai mare mobilitate și operativitate în acțiunile pe care le întreprinde.

În prezent, una din cele mai importante cerințe este îmbogățirea continuă a cunoștințelor agrozootehnice ale colectivităților. Pentru a putea munci într-un fel nou, trebuie să cunoști, iar pentru aceasta e necesar să înveți, să studiezi cu perseverență. Și se poate spune că în iarna asta colectivitățile noastre au învățat cu dragoste și pasiune. Cunoștințele acumulate la învățământul agrozootehnic sau la ciclurile de conferințe agricole trebuie însă consolidate și

aibă gospodăria dacă porumbul nu va fi cules la vreme. Urmarea a fost că în ziua următoare numărul oamenilor care au ieșit la muncă s-a dublat.

Iată numai un exemplu care demonstrează convingător cât de prețios poate să fie pentru noi sprijinul căminului cultural. Acțiuni care să ne ajute direct în muncă sînt multe. După câte cunosc, în multe părți, printre manifestările îndrăgite de colectivități sînt seriile de calcule. Pînă acum, la noi nu s-au organizat. Experiența altor cămine a arătat însă cu prisosință cât de folositoare și instructive sînt aceste seri. Sînd de vorbă cu tovarășul Conrad Crivăț, directorul căminului cultural, am ajuns la concluzia că-i bine să organizăm și noi asemenea manifestări. Chiar pentru prima perioadă a campaniei de primăvară am stabilit două seri de calcule și anume: „Importanța ierovizării cartofilor” și „Avantajele pe care le aduce folosirea peluciei de polietilenă în protejarea culturilor de roșii extratimpurii”. Alegerea acestor teme a fost determinată de faptul că în acest an vom cultiva suprafețe sporite cu roșii și cartofi timpurii.

Fără îndoială că formele muncii culturale în această perioadă sînt variate. Important este ca din mulțimea de manifestări să fie alese cele mai instructive și operative. Dintre cele mai cunoscute și pe specificul nostru, cred că ne-ar ajuta foarte mult organizarea unor scurte jurnale vorbite, seri de întrebări și răspunsuri.

Campania agricolă de primăvară e în plină desfășurare. Acum centrul de greutate al întregii activități culturale trebuie mutat de pe scena căminului cultural pe întinsele tarlale, acolo unde se hotărăște soarta recoltei. Și după câte știu, căminul a și început pregătirile pentru o asemenea activitate. Deocamdată a intrat în rețetă brigada artistică de agitație cu noul program închinat primelor zile din campanie. Mă gândesc ce importanță mare are pentru colectivități scurtele momente distractive prezentate în timpul răgazului de prînz. Aceste manifestări cu toate că sînt scurte, pot fi în același timp instructive și distractive. Aceasta depinde numai de felul cum sînt ele organizate. De aceea e bine ca încă de pe acum să fie pregătiți cîțiva soliști vocali și instrumentiști, care să prezinte scurte programe la oimp. O manifestare foarte bine venită, cu mare putere de mobilizare, ar fi și sărbătorirea frunțașilor direct la locul de muncă. Despre efectul insuflețitor al acestei acțiuni nu mai este necesar să se mai spună prea multe lucruri. Experiența anilor trecuți o susține cu căldură.

Și pentru ca munca colectivităților să fie cât mai plăcută și în același timp să le creăm și o posibilitate operativă de informare, consiliul de conducere al gospodăriei colective a luat inițiativa cumpărării cîtorva aparate de radio portative care pe timpul campaniei vor fi repartizate brigăzilor de oimp. Colectivitățile noastre muncesc cu mult entuziasm pe ogoare, dar ei au nevoie de sprijin permanent din partea căminului cultural care, prin acțiunile și manifestările pe care le organizează, poate să-i ajute direct în munca pentru obținerea unor recolte tot mai bogate și pentru dezvoltarea continuă a gospodăriei noastre colective.

ȘTEFAN TRUȘCĂ

președintele G.A.C. „Vasilescu Vasia”
din comuna 23 August, regiunea Dobrogea

SEMNE PRIMĂVĂRA

Pe ogoarele Lehliului a răsărit verdele, semn că pe cele 1.160 de hectare griul colectivităților a ieșit bine din iarnă. Semne de primăvară găsești la tot pasul în gospodăria „Drumul lui Lenin” din Lehliu. În faptul că s-au transportat deja la cîmp 1.200 tone de îngrășămint natural, că atelajele așteaptă gata pregătite, că pentru întreaga suprafață de 850 de hectare destinată porumbului există sămînță „dublu hibrid”, ca și în nerăbdarea cu care cei mai harnici dintre colectivități se școală dis-de-diminează să vadă „cu cît s-a mai mărit ziua”.

Semne de primăvară înfilnești și în frumosul cămin cultural ce poartă numele lui Mihail Eminescu, așezat față în față cu sediul gospodăriei. Pentru obișnuiții căminului ca și pentru activiștii culturali din comună terminarea iernii nu înseamnă nicidecum „vacanță” în munca culturală, ci numai trecerea la noi forme de activitate, la noi „scene” de desfășurare.

Adunați în „sala mică” — acolo unde ceva mai tîrziu va începe vizionarea programului de televiziune — I. Ciornei, secretarul organizației de bază P.M.R. din gospodărie, Tudose Băluță, directorul căminului, Viorica Țicovan, inginer agronom, brigadierii Aurică Ion și Constantin Mitrăn, Andrei Vreaneanu, învățător, biblioteca Norica Pântelimon, discută tocmai despre o asemenea acțiune.

Să ne amintim: anul trecut, la inițiativa organizației de bază din gospodăria colectivă și cu sprijinul activiștilor culturali a apărut și la Lehliu o foaie volantă — supliment al gazetei de perete — după exemplul celei din Oltina. Ce-i drept, ideea le-a venit mai tîrziu, cam pe la jumătatea lunii mai. Ea a avut un ecou deosebit în rîndurile colectivităților. Mulți frunțași au fost evidențiați în coloanele

foii volante. Exemplul Nicolae Ene sau Dida suflețitor și pentru cei volante. Efectul educativ și în cazul lui Vasile C hai Ștefan, care nu au de muncă. Semnalată atitudinea lor a fost mai repetat apoi în to

Hrîntirea vițelilor cu tură optimă, separarea la ferma de păsări, o oră fixă și numai cu apă și sirea materialului len au fost numai cîteva d bătute în foile volante

Acum, în grupul adu recunoaștem colectivul volante. (Lipsește doar ședintele gospodăriei ca cu treburi urgente). I gă cu repeziune pe list tarul organizației de cîte trei numere pe lun pară în condiții mai bu (vor fi și mai multe nu cît mai mulți corespo Isaiia, tehnician agron Elena Gheorghe, Marin Rubrici noi: „Dezvol noastre”, „Cuvîntul sp experiența frunțașilor bune și... mai pu... bun tră”.

Propriu-zis, la Lehliu bătăliei agricole de prî teaptă două-trei zile, căc puțin prea moale. Dar terminate la gospodărie, turali nu se lasă mai p măr pe 1963 al foii vol rea în curînd, o va dov

CE AȘTEPTĂM DE LA CĂMINUL CULTURAL

îmbogățite. Ce poate face căminul cultural? Multe. În primul rînd să organizeze scurte întîlniri cu inginerul agronom unde să se dezbata acele aspecte ale muncii din campanie care par mai dificile. Apoi conferințele. Eu am propus directorului nostru de cămin ca în perioada lucrărilor agricole de primăvară conferințele să fie ținute sub formă de scurte referate care să cuprindă în primul rînd aspecte concrete ale muncii din gospodărie. În felul acesta căminul cultural contribuie la rezolvarea operativă a diferitelor probleme și la răspîndirea experienței înaintate. Ținînd seamă de perioada în care ne aflăm, cred că ar fi bine să fie alese pentru conferințe teme ca: reținerea apei în sol, întreprinderea lucrărilor de toamnă, amplasarea culturilor, utilitatea loturilor demonstrative, lucrările ce trebuie făcute pentru obținerea unei producții sporite de porumb. Fiind vorba de îmbogățirea cunoștințelor colectivităților, instructiv ar fi ca după prezentarea jurnalelor agricole de actualități să aibă loc scurte discuții asupra cuprinsului, bineînțeles cu referiri la gospodăria noastră colectivă.

Prin specificul lor, lucrările agricole de primăvară pentru a fi executate la timpul potrivit necesită un mare număr de brațe de muncă. Tocmai de aceea ar fi de dorit ca în preajma începerii lucrărilor de întreținere a culturilor prășitoare, la căminul cultural să se organizeze o manifestare la care să se vorbească despre necesitatea participării la muncă și despre buna organizare a lucrărilor agricole. Exemplul concret al eficacității unei asemenea acțiuni l-am avut chiar în toamna trecută. Recoltarea porumbului era întîrziată și exista pericolul ca o mare parte din recoltă să rămînă pe oimp. Atunci am adunat oamenii la cămin și le-am explicat convingător de ce este necesar să iasă cu toții la strînsul porumbului. S-au făcut și unele calcule cu ajutorul cărora colectivitățile au înțeles și mai bine ce pierderi mari poate să

ZIDARILOR

Ce se clădește numai într-o zi
Cu versul eu o să măsoz spre seară
Și mîine, cînd zidarii s-or trezi,
Să-l poarte-n inimi ca pe-o primăvară.

De soare unul reazimă o scară...
De-abia apuc poemul a-l sîrși
Ei mută zarea iar; a cîta oară?

DUMITRU GRIGOR

În Lipănești,
la început de campanie

Brigada artistică de agitație a căminului cultural din Lipănești, regiunea Ploiești, pregătind un nou program sub îndrumarea învățătoarei Eugenia Georgescu.

Învățătorul Petru Boca, coresponsabil, culegînd date pentru emisiunile săptămânale ale colii a go

FATA

CU ULCIOARE

Parcă-i un mac aprins pe arături,
Venind dinspre sat cu două ulcioare.

Toată cîmpia

Și-a stîrnit o mulțime de guri

Și ea se aprinde mai tare.

Flăcăii-s pe cîmp din zori pînă-n seară —

O, cită sete-i în această cîmpie!

Soarele sule ca un tînr pe scară

Și fata-i așteptată să vie...

Tractoarele clatină pămîntul și zarea,

Răscolind anotîmpul

De la un capăt la altul.

În două ulcioare fata poartă răcoarea

Și-n ochi duce setea și-naltul.

Un tractor s-a oprit din luptă trei clipe;

Tace pămîntul. Flăcăul e gata

Cu brațele-ntinse ca două aripe

Să soarbă și apa și fata.

ION CRINGULEANU

IULIAN OLARIU:
„Elevi la practică“

Un om, un tractor și două sute de hectare

Din 1956, de la înființare, viața S.M.T.-ului Sihlea și a gospodăriilor colective din raza lui se împletesc strîns. Cînd spui „rază” înțelegi aproape 30 000 de hectare pe care le alcătuiesc trupurile celor 18 gospodării brăzdate din toamnă pînă în cealaltă toamnă de tractoarele și mașinile S.M.T. Între mecanizatori și colectivști sînt raporturi firești de producție, dar se poate vorbi de asemenea și de existența unor sentimente reciproce de simpatie și de prețuire. În carnetele șefilor de brigăzi de la S.M.T. se găsesc extrase din planurile de producție ale gospodăriilor colective. Șefii celor 18 brigăzi ale S.M.T.-ului le recită ca pe o poezie și tot așa știu să povestească despre viața colectivștilor înșiși. În carnetele unora mai poți zări, în trecerea fugară a filelor, poza nevastei sau a iubitei, colectiviste în chiar satele în care ei lucrează. În timpul campaniei se întîlnesc adesea pe cîmp prinși în aceeași încordare a muncii. Clipele acestea au însă și pentru unii și pentru alții un efect reconfortant care atîrnă fără doar și poate la producție.

Repartizarea brigăzilor de tractoriști pe gospodării o face conducerea S.M.T.-ului. Dar tot ea a trebuit să țină seama de

un alt fapt: preferințele gospodăriilor colective pentru unul sau altul dintre tractoriști. Cei din Voetin l-au cerut pe Lupu Marin, șeful brigăzii a 7-a. De fapt lucrurile aici erau clare de la început. Lupu este și membru în consiliul de conducere al gospodăriei și răspunde din partea consiliului de calitate lucrărilor, sarcină pe care o îndeplinește fără nici un cusur Ion Roșca, șeful brigăzii a 8-a, a ajuns la gospodăria colectivă din Bogza tot la cererea colectivștilor, dar pe altă rută. Cu un an înainte a fost primul brigadier al gospodăriei de stat din Rm. Sărat. Șapte ani la rînd a realizat aici depășiri de producție. Brigada lui a înregistrat cele mai mari cîștiguri lunare. Venind aici, Roșca a renunțat din capul locului la un cîștig mai bun. Pe de altă parte la Bogza solul are o structură dificilă și cere un efort mult mai mare din partea mașinii și tractoristului. Și totuși a venit. Nicolae Munteanu, secretarul organizației de bază din gospodăria colectivă Bogza, clarifică:

— E adevărat că nu-i mai cîștigat ca la gospodăria de stat, dar știa omul cită nevoie are o gospodărie tînră de miini bune.

Nu trebuie uitat că Roșca e comunist...

...I-am întîlnit numele în cel mai

prospăt program de brigadă, cel destinat campaniei agricole de primăvară, alături de numele colectivștilor fruntași, cîntate pe aceeași melodie.

La fiecare 200 hectare revin la Sihlea un om și un tractor. Pentru ca să se lucreze la cel mai bun nivel agrotehnic mecanizatorul nu-și economisește nici forța, nici talentul. Din primul an al scurtei sale istorii, S.M.T.-ul luptă cu orele neproductive. Au fost eliminați pe rînd acei factori care depind exclusiv de oameni: incidentele tehnice, deplasările fără rost, mersul în gol. Procentul orelor neproductive a fost micșorat în șapte ani de cinci ori. El tinde să ajungă la limită, adică cel cauzat exclusiv de factorul climă.

E aici un tractorist, candidatul de partid Gheorghe Moise, care n-a pierdut într-un an întreg nici o oră de lucru. La gospodăria colectivă din Sihlea, unde lucrează cu brigada lui, colectivștii știu că Moise trebuie să aibă neîncetat spațiu de lucru. Colectivștii se îngrijesc din timp să degajeze terenurile, să eșaloneze lucrările în mod chibzuit și să repartizeze tot așa și forța de muncă. În cele 18 gospodării colective, cele mai multe tinere, care țin de S.M.T.-ul Sihlea, mecanizarea a pus din pri-

mul an problema unei bune organizări a muncii.

Gheorghe Chiriac trasează pe hîrtie niște linii paralele care închipuie rîndurile semănăturii din cîmp. Virful creionului trezește fără voie în clipa asta imaginea cuțitului de plug. Cu aceeași exactitate lucrează în cîmp. Dar atunci are în miini volanul iar sub el, fremătînd, 45 de cai putere. Semănătura iese cu toate acestea dreaptă, ca trasă cu rigla. E vestit pentru asta în stațiune și printre colectivștii... „Dacă pămîntul e bine tăvălugit, dacă n-are asperități, dacă ești atent și în față și în părți, dacă mergi cu viteză uniformă, dacă ești stăpîn pe volan, dacă... dacă...” enumeră Chiriac condițiile lucrului de calitate. Ceea ce-i sigur e că omul mai are un al șaselea simț dobîndit pe o anumită treaptă a calificării și care-i dă dreptul să-și numească meseria, un pic și artă.

Contabilul principal al gospodăriei colective din Timboești a socotit că dacă gospodăria colectivă n-ar lucra cu tractoarele S.M.T.-ului ar avea nevoie pentru terminarea lucrărilor dintr-un an de încă un an de zile. Munca în gospodăria socialistă este așadar de neînchipuit fără sprijinul mecanizării. Cum folosesc oare colectivștii această considerabilă economie de timp? Ne răspunde Gheorghe Chivu, directorul S.M.T.-ului,

1. Își dezvoltă zootehnia, legumicultura și alte ramuri aducătoare de venit. (Colectivștii din Voetin au realizat un milion de lei de pe 50 de hectare de legume... Cei din Bălești și-au făcut seră de legume, modernă, cu încălzire centrală. Folosind același generator de aburi au construit și o baie pentru colectivștii... La Bogza se introduce mica mecanizare la grajduri).

2. Își gospodăresc comuna și își chiverniseșc traiul... (Cu excepția a două comune — în prezent în curs de electrificare — toate comunele deservite de S.M.T. sînt electrificate... La Salcia Nouă, Salcia Veche, Ciorăști, Mihălceni, Niclești s-au construit anul trecut magazine universale... La Sihlea colectivștii își fac anul acesta o brutărie... La Ciorăști sînt 600 aparate de radio și 300 de aragaze... La Timboești valoarea zilei-muncă a fost anul trecut de 42 lei. Într-o singură zi colectivștii au depus la C.E.C. peste 600 000 lei).

3. Învață... (Mai bine de 2 000 de colectivști din gospodăriile deservite de S.M.T. Sihlea, au încheiat cu succes învățămîntul agrozotehnic. Acum aplică ce-au învățat pe loturile demonstrative lucrate tot de S.M.T. În Bogza au trecut pragul bibliotecii în sezonul trecut de două ori mai mulți cititori ca în 1961...)

...154 de tractoare trag acum primele brazde de primăvară, pe pămînturile din Valea Rîmnicului.

V. TUDOR

Brigada a 13-a de la S.M.T. Buda este gata pentru începerea lucrărilor agricole prevăzute în etapa întâia. În pauza de prînz, șeful de brigadă Ștefan Barbu le citește mecanizatorilor din brigada sa știri despre ultimele evenimente din țară și străinătate.

de radioficare, brigada legumi-

DE TOATE...

CHIRURGIA... PLANTELOR

Sînt posibile „operații chirurgicale” pe plante? Desigur! Altoirea este cea mai cunoscută dintre aceste intervenții. Prin ea se introduce o ramură a unei plante în corpul alteia, stabilind astfel un contact între țesuturile lor generatoare. Scopul acestei operații este de a da plantei altoite însușirile altoiului.

„Rebusuri” verzi

Dar această veche metodă de îmbunătățire a calității anumitor plante a ajuns astăzi la performanțe uluitoare. Asemenea recorduri au fost atinse în ultimii ani în Uniunea Sovietică. La Stațiunea agrotehnică experimentală de la Soci, de pildă, prin altoiri repetate au fost obținute adevărate „rebusuri” vegetale, plante ciudate, în care este greu să mai distingi pe străbunici.

Unul din exemplarele cele mai interesante ale acestei grădini o constituie un „citrus polimorf”. El are ramuri pe care cresc lămii laolaltă cu altele pe care cresc portocale, mandarine, gref-fructuri sau fructe „complexe” care au gustul mai multor citrice.

Au fost creați, de asemenea, în scop științific, arbori fructiferi proveniți din încrucișări între două, trei sau mai multe specii diferite. Astfel, selecționării pot avea la dispoziție noi specii de cultură.

Plante cu... etaje

O metodă utilă de „chirurgie” vegetală se practică în multe țări și pentru obținerea cartofilor de sămînță. În acest scop, tuberculii mari de cartofi sînt tăiați în bucăți și apoi semănați. Această cale este deosebit de importantă în înmulțirea soiurilor bune de cartofi, prin folosirea unei cantități mici de tuberculi de soi.

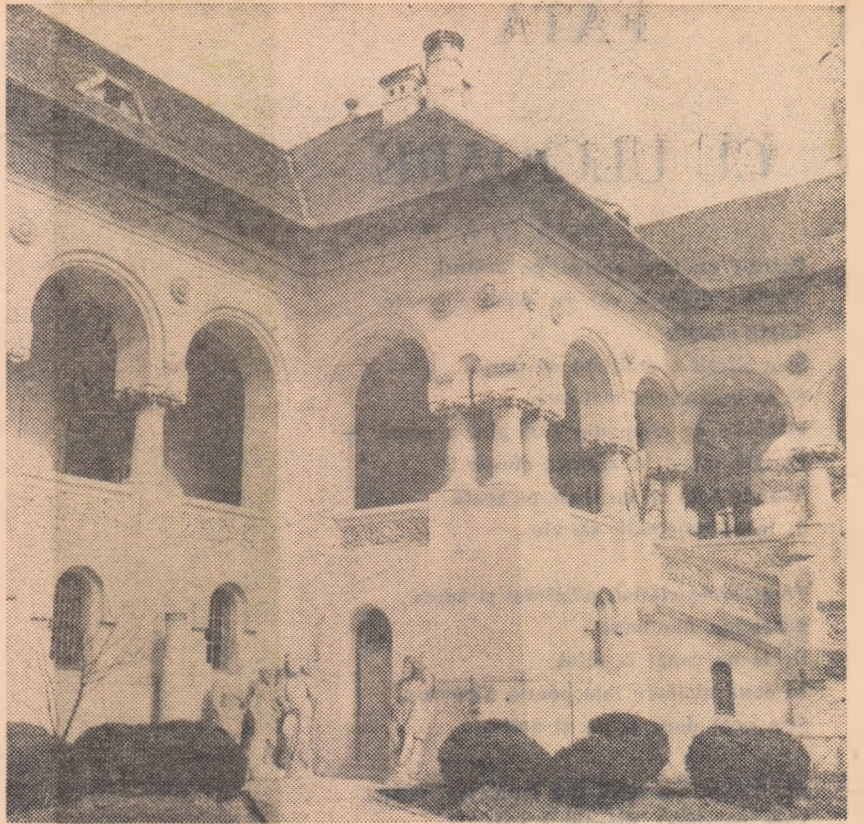
În multe gospodării legumicole, pornindu-se de la faptul că roșiile și car-

toful sînt specii destul de înrudite ale aceluiași gen de plante, s-au altoit cartofi pe roșii și invers. Drept rezultat se obțin plante a căror parte subterană, mai jos de locul „operației” aparține uneia dintre plante, iar partea aeriană — celeilalte. Ambele „etaje” se dezvoltă și dau fructele plantei respective: tuberculi de cartofi în pămînt și pătlăgele roșii pe tulpini.

Operațiile de acest fel sînt destul de ușoare. Tăieturile se fac cu un cuțit foarte ascuțit sau un bisturiu special, în direcție oblică pe același unghi, după care se introduce o despăcătură în alta pînă ce tăieturile sînt strîns unite între ele. Apoi locul operației se unge cu o soluție pomicolă specială și se bandajează cu o față de tifon.

La Institutul de fiziologie a plantelor al Academiei de Științe a Uniunii Sovietice se fac chiar operații de... microchirurgie, în scopul obținerii unor fragmente de țesuturi vegetale. Aceste fragmente sînt cultivate în condiții speciale și tratate cu diverse substanțe chimice sau agenți fizici pentru a urmări modul cum sînt influențate de acestea.

R. IRIMESCU

Clădirea muzeului regional din Alba Iulia. Statuile care se văd în fața ușii reprezintă figurile unor împărați romani.

Întîlnire cu istoria

ne-am întîlnit cu Istoria, care, fugitiv, ne-a destăinuit cîteva din prețioasele ei mărturii cu privire la civilizația strămoșilor.

Muzeul din cetatea feudală

Statuia zeiței iubirii — Venus — privind-se în oglindă, alături de cea a lui Marte, cu lancea în mînă, și patru basoreliefuli din războiul troian împodobesc una din porțile mîndrei cetăți feudale aflată în incinta orașului Alba Iulia. Păstrate aproape intacte pînă în zilele noastre, minunatele sculpturi vechi de sute de ani, împreună cu zidurile groase și lungi de kilometri dovedesc măiestria constructorilor. Acolo unde se afla vestita colonie romană Apulum, centru politic, administrativ și militar al Daciei, urmele trecutului te opresc la fiecare pas.

Trecînd dincolo de arcadele uneia din porțile cetății ne aflăm pe o terasă în care se ridică obeliscul lui Horia, Cloșca și Crișan, așezat nu departe de locul unde Horia a fost închis înainte de a fi judecat. De aici un pod mobil aruncat peste șanț asigură sau împiedică accesul în cetate. Trecem emoționați peste acest pod care ne trezește atîtea amintiri din viața grea a țărănilor iobagi. Ne uităm în jur la ornamentele porții și cînd aflăm că pentru construirea ei s-a cheltuit enorma sumă de 600.000 de florini, ne dăm și mai bine seama de viața de huzur pe care o dușeseră nobilii pe acele vremuri.

Acum, după puțin timp, vedem o clădire monumentală cu etaj. Este Muzeul regional care cuprinde mii și mii de monumente din epoca romană, o adevărată carte de istorie scrisă în patrie.

Dacia, amintită ca zeiță

Inscripții onorifice, monumente funerare, coloane și capitelluri, statuete de teracotă și bronz ale zeilor precum și numeroase statui de împărați romani, militari și cetățeni

sînt așezate una lângă alta în cele două mari lapidarii ale muzeului.

Iată o zeitate a somnului alături de zeii morții Pluton și Proserpina, dincolo un basorelief cu legenda zeului Soarelui neînvinș și monumentul lui Silvanus, zeul păstorilor și al plugarilor. Dar cel mai interesant monument din punct de vedere al istoriei patriei noastre este acela care datează din anul 215 și din care aflăm că Dacia a fost personificată drept zeiță.

În numeroasele vitrine întîlnim urnele de os și silex, din piatră șlefuită, alături de superbe vase de sticlă romane care sînt extrem de ușoare și serveau la păstrarea parfumurilor și uleiurilor fine. Instrumente chirurgicale vechi de 2000 de ani stau alături de oglinzi de bronz și argint, datînd din aceleași vremuri.

Caloriferele antice

Într-o sală zărim macheta celor mai mari băi romane din Dacia și numeroase olane, țigle și tuburi aparținînd instalațiilor acestui adevărat calorifer antic. Caloriferul roman folosea — ca și astăzi — sistemul trecerii aburilor calzi prin tuburi, singura diferență constînd în modul de provocare a aburilor. Din explicațiile muzeografului aflăm că în cupatoare speciale, cărămizile erau încălzite pînă la roșu, iar apa care cădea pe ele se transforma în vapori ce apoi circulau prin tuburi.

În altă sală am văzut diverse obiecte folosite de minerii din Abrud, vase de grafit pentru topit aurul, un clește enorm pentru imprimat litere în ceră precum și diverse colecții de monede.

Dacă adăugăm Palia de la Orăștie tipărită în 1582 — o carte a Colegiului Academic din Alba Iulia din 1657, o brătară de aur lungă de 20 de centimetri, găsită în albia Mureșului și un document stil papirus lung de 4,60 metri, ne dăm seama de valoroasele vestigii istorice din acest muzeu.

SIMION SAVEANU

CANCERUL VEGETAL

Cercetătorii sovietici M. Bardinskaia, V. Rîjkov și alții au studiat modul de formare a cancerului la plante. Ei au transplantat fragmente de țesut tumoral de la o plantă bolnavă la alta sănătoasă și au constatat că acestea se „prind” numai dacă sînt produse inițial de virusuri sau bacterii.

Tumorile apar, de asemenea, numai în ca-

zul încrucișării dintre o specie aparținînd unei grupe cu o specie din cealaltă grupă. Incrucișările speciilor din aceeași grupă nu provoacă tumori. Rănirea plantei hibride stimulează formarea tumorilor.

Studiile privind aspectele cancerului vegetal — care constituie obiectul unei noi științe: fitoncologia — sînt

de cel mai mare interes pentru elucidarea unor probleme referitoare la natura, originea și mecanismul de formare al tumorilor.

Utilizarea metodelor chirurgicale în domeniul plantelor, aduce astfel un aport prețios în rezolvarea unor probleme variate pe care le mai ridică regnul vegetal.

Instrumente muzicale ale poporului român

BUCIUMUL

Plaiurile munților noștri răsună adesea de sunetul pătrunzător al buciului, străvechi instrument muzical păstosesc. Pe povișurile de miazăzi și răsărit ale Carpaților, în munții din nordul și apusul Transilvaniei, se pot întîlni cinci feluri de buciume, deosebite prin forma tubului sonor (cilindric sau conic, drept sau încovoiat), lung între un metru și jumătate și peste trei metri.

Păstorii îl numesc „bucium”, „bucin”, „trimbiță”, „trindit”, „tulnic” și îl făuresc de obicei din doage lungi de lemn de brad, paltin, frasin, tei sau alun. Doagele le dobîndesc despicînd lemnul bine uscat și curățînd miezul. Cele două jumătăți sînt pe urmă reunite, lipite și strîns legate, fie cu inele din lemn, fie prin înfășurarea pe toată lungimea cu un corneu de tei, coajă de mesteacăn sau de cireș. În partea de miazănoapte a țării buciumele sînt adesea de tablă, făcute de meșteșugari din sate sau țiguri. Tulnicul Munților Apuseni este însă întotdeauna din doage de lemn de brad, legate din loc în loc cu inele de răchită. Amănunt interesant: din el cîntă mai ales fetele și nevestele tinere.

Buciumul este un instrument de suflat natural. Sunetele pe care le scoate (sutene armonice cum li se spune) diferă de la un tip de instrument la altul, după lungimea și forma tubului sonor, precum și de la o regiune la alta, după înfățișarea muzicală a semnalelor obișnuite în partea locului.

Din vremuri trecute, cînd buciumul slujea și pentru semnale militare, buciumașii din Țara Năsăudului mai știu suna „A lui Bogdan” sau „Jalea Plăieșilor”, despre care tradiția povestește că este melodia cîntată după nimicirea tătarilor în locul numit Jghebul Tătarului, din Muntele Gol, în apropierea comunei Leșu. Tradiția păstrează și amintirea rolului pe care buciumul l-a jucat în răscoalele țărănești din Ardeal. Un text apocrif, atribuit lui Horia, spune:

„Cine n-are armă bună,
Cu noi nu fie-mpreună;
Și care-i fecior voinic
S-aibă acuma și-un tulnic”.

În zilele noastre, din buciume se cîntă mai ales semnale păstorești, diferite de la o regiune la alta ca: „A oilor”, „Cînd suie oile la munte”, „La făcutul cașului”, „A de dimineață” și alte melodii cu care ciobanii își împletesc munca de toate zilele.

Nu a fost concurs al mișcării artistice de amatori în care buciumele să nu-și facă auzit glasul. O seamă de buciumași au fost evidențiați cu aceste prilejuri, ca, bunăoară, Constantin Ilaria din comuna Calu-Iapa (Buhuși-Bacău), Axente Burza din Suciu de Sus (Lăpuș-Maramureș), tulnicărele Victoria Coroș din comuna Avram Iancu și Iosana Bud din comuna Vidra de Mijloc (Cîmpeni-Cluj) ș.a. Copilul Alexandru Puică, în vîrstă de 11 ani, de fel din Calu (Buhuși-Bacău), a dovedit de la ce fragedă vîrstă se formează talentele populare! Un grup de patru tulnicărese din Țara Moșilor au deschis sărbătorește spectacolele formațiilor românești din cadrul Festivalului de folclor al țărilor balcanice și din Zona Mării Adriatice, ținut între 27 iulie și 4 august 1962 la București. Folosind tulnice acordate în același ton, ele au împodobit „zicăliile” lor cu frumoase și impresionante efecte armonice.

TIBERIU ALEXANDRU
cercetător științific principal,
Institutul de etnografie și folclor

PENTRU TOȚI

DIN TOATĂ LUMEA

SĂPTĂMÎNA INTERNAȚIONALĂ

„Micul N. A. T. O.”

Luni 18 martie, la San José, capitala Republicii Costa Rica și-a început lucrările conferința președinților țărilor Americii Centrale, cu participarea președintelui Statelor Unite, Kennedy. La conferință participă: Costa Rica, Guatemala, Honduras, Nicaragua, Panama, Salvador și Statele Unite.

Cu ce scop a fost convocată această conferință? Imperialiștii americani și cercurile diriguibile din țările participante caută să susțină că la San José se va discuta despre aplicarea într-un mod mai eficient a programului american „Alianța pentru progres”, urmărindu-se, chipurile, dezvoltarea acestor țări din America Centrală, mult rămasă în urmă. Sub această mască a bunelor intenții se ascund planuri agresive ale imperialiștilor americani. După cum subliniază și săptămânalul costarican „Libertad”, la această întrunire se discută planul S.U.A. de creare a unui bloc militar îndreptat împotriva Cubei, în care, în afară de țările sus-amintite, urmează să fie incluse ulterior Venezuela, Columbia, Haiti și Republica Dominicană. Acest bloc a fost botezat de cercurile ziaristice „micul N.A.T.O.”, fapt ce dovedește o dată mai mult scopul conferinței și caracterul alianței preconizate.

Cu toată propaganda deșănțată a Washingtonului și a lacheilor săi, în toate țărilor Americii Centrale a luat amploare o puternică opoziție față de conferința de la San José.

Popoarele Americii Centrale n-au nevoie de „micul N.A.T.O.”, ci de o reală independență și de îmbunătățirea situației economice a țărilor lor.

Ciuperca atomică în Sahara

Sfidind împotrivirea poporului algerian, protestele popoarelor Africii și ale oamenilor iubitori de pace din întreaga lume, Franța a efectuat la 18 martie, în Sahara, o explozie nucleară subterană. „Guvernul algerian — se arată în comunicatul dat publicității de Ministerul Informațiilor al Algeriei — protestează cu hotărâre împotriva acestui act care reprezintă un atentat direct la independența și suveranitatea Algeriei. Analizând situația serioasă care s-a creat ca urmare a acestui fapt, guvernul algerian a adoptat hotărâri speciale care vor fi prezentate spre examinare Adunării Naționale Constituante a Algeriei”.

Experiența nucleară franceză din Sahara constituie încă o dovadă că puterile occidentale nu vor să se ajungă la încheierea unui acord cu privire la interzicerea experiențelor cu arma nucleară și că aceasta este o sfidare grosolană a cerinței vitale a popoarelor lumii dornice de pace și progres: dezarmarea generală și totală.

Țărani din regiunea Lüneberg (R. F. Germană), manifestând împotriva politicii agrare a guvernului de la Bonn.

O STATISTICĂ SEMNIFICATIVĂ

Să nu ne prea mire acest lucru, fiindcă în ajutorul nostru vine universitatea din Buffalo — care a dat publicității lucrarea comisiei de psihiatrie, a cărei sarcină a fost să constate ciți oameni din populația Statelor Unite suferă de nervi. Statistica este făcută pe o perioadă de opt ani. Și rezultatul este că numai 18,5 la sută din populație sînt normali din punct de vedere psihic. Adică nu sînt nebuni de tot sau candidați la zămintea-lă. În verificările făcute de noi în rîndul cetățenilor americani, — scriu în raportul lor cei din comisie — verificări făcute în diferitele straturi sociale, am constatat toate stadiile dispozițiilor psihice — de la neurastenia obișnuită pînă la schizofrenie”. Nu ni se spune care sînt concluziile comisiei, credem însă că înnebunirea în masă, se datorește în primul rînd guvernanților care scot din minți cu propaganda lor isterică pe bietii oameni. Și, pasămite, acest lucru le convine, de aceea și urlă cu toată gura despre fericirea faimosului lor mod de viață.

G. DINU

HALAL AȘA MOD DE VIAȚĂ

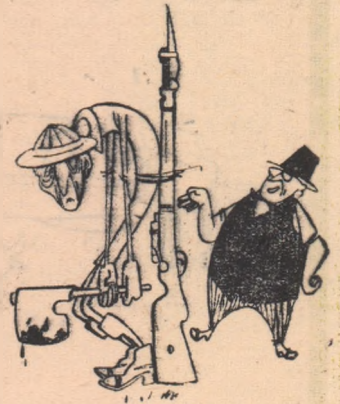
Tare chinuit trebuie să fie sufletul bogătașilor americani! Cîte nu născocesc ei ca să și-l mai aline !! Să cumpere cu bani grei castele vechi din Franța, Spania, Italia, Anglia, cu fantome cu tot, cu mucegaiurile lor, să plătească cu dolari grei tablouri pictate de maimuțe, cum este, de pildă, maimuța Congo, „pictor” de mare succes și atîtea altele. Dar cea mai năstrușnică dintre aceste născociri este aceea scornită în statul Michigan. Bogătașii au construit aici un oraș nou pe care l-au numit „Hell”. Pînă aici nimic deosebit, o să spunem. Dar, dacă o să aflați că „Hell” înseamnă și iad, o să rămîneți puțin pe gînduri. De ce să-și facă bogătașii americani care se ghiftuiesc zi și noapte, un cazan al satanei pe pămînt? Să se învețe cu el, ca să le fie mai ușor „pe lumea ailaltă”? S-ar prea putea. Fapt este, însă, că năstrușnica denumire dată acestui orașel se potrivește de minune pentru întreaga rînduială a lumii capitaliste, care este un adevărat iad pentru popoarele exploatate la singe.

NOTE POLITICE

ÎN CÎTEVA RÎNDURI

• În Argentina, noul an școlar a început la 12 martie a.c. A început, e un fel de a spune pentru că un mare număr din elevii înscriși nu s-au prezentat la școală. Referindu-se la acest lucru, ziarul „La Nacion” arată că „mizeria cea mai neagră silește pe copii să intre în cîmpul muncii din fragedă vîrstă, pentru a acorda familiei un sprijin material”. Situația aceasta nu poate să aibă altă urmare decît aceea de a spori numărul analfabeților care în prezent se ridică la peste două milioane. Comentariile sînt de prisos.

În ședința Comitetului special O.N.U. cu privire la situația din coloniile portugheze, puterile coloniale au declarat că „trebuie să se dea posibilitate Portugaliei de a se îndrepta”.

...Și iată cum și încotro se îndreaptă!

Reforma agrară... în interesul moșierilor

Pe o suprafață de aproape de două ori cît a Franței sau de aproape patru ori cît a Angliei, se întinde de o parte și de alta a Indiei — Pakistanul. Din cei 95 de milioane de locuitori ai țării, cea mai mare parte lucrează pămîntul. Aici cresc orezul, grîul, porumbul, meiul, sorgul, ceaiul, tutunul, bumbacul și alte culturi. Dar nici pămîntul, nici roadele muncii nu aparțin celor ce muncesc. Milioane și milioane de oameni nu posedă nici un petec de pămînt. Asta în timp ce trei sferturi din suprafața cultivată aparține unui număr de 50.000 de moșieri. Țăranii continuă să zgîrie pămîntul cu mijloace din cele mai primitive — adesea cu plugul de lemn, deoarece mijloacele mecanizate sînt aproape inexistente. Acum cîțiva ani se numărau cu totul ceva mai mult de 1.400 de tractoare, aparținînd și ele, firește, marilor latifundiari. Recoltele obținute în asemenea condiții sînt absolut nedestulătoare. Pentru o populație de aproape 100 de milioane de oameni s-au obținut în 1960 de-abia 15.690.000 tone orez și 3.398.000 tone grâu!

Firește, țăranii pakistanezi nu se

impacă cu lipsa de pămînt și de mijloace de muncă, cu foamea și mizeria, cu robia și exploatarea nemiloasă. Mișcările țărănești care au avut loc de-a lungul anilor în această țară au silit păturile conducătoare să procedeze în diferite rînduri la așa-zisa „reformă agrară”. Dar de pe urma tuturor reformelor săracii au devenit și mai săraci, iar boğații și mai boğați...

DOCUMENTAR

Una din aceste „reforme agrare” a avut loc începînd din 1959 în Pakistanul de vest. Guvernul a cumpărat și a expropriat cu acest prilej de la moșieri 2.300.000 acri de pămînt. Aceste pămînturi care erau în cea mai mare parte necultivate, reprezentau cam a treia parte din proprietatea a 7.000 de moșieri. Scăpînd de pămînturile necultivate care nu le aduceau nici un cîștig, moșierii au

păstrat două treimi din pămînturile lor pentru care de altfel, acum ca unii care au fost „expropriați” plătesc impozite mai mici... Moșierii au fost astfel în cîștig de pe urma reformei. Dar țăranii?

Din cele 200 de familii care alcătuiesc unul din numeroasele sate pakistaneze — Multan, lângă orașul Luftabad — nici una n-a primit nici măcar un acru de pămînt. Deci situația lor a rămas neschimbată. În schimb a rămas neschimbată și situația moșierului: pămîntul pe care trebuia să-l cedeze fiind productiv, el l-a împărțit între membrii familiei sale...

Așa arată „reforme agrare” din Pakistan. Ele sînt mai mult niște acțiuni amăgitoare, despre care chiar oamenii conducerei afirmă că sînt menite să „salveze moșierii de revoluție”.

Iar atîta vreme cît guvernul se gîndește să salveze cîteva mii de moșieri, sacrificînd în schimb milioane de țărani ajunși la capătul puterii, Pakistanul va continua să fie ceea ce este și azi: o țară a mizeriei!

R. ȚULESCU

Propaganda burgheză îl înfățișează pe slugoiul colonialiștilor, Chombe, ca pe un fiu rățăctor care s-a pocăit.

(Ziarele)

Colonialistul: — S-a făcut băiat cuminte. Garantez eu. (Desene de V. VASILIU)

CU HAZ CU TALC

Povestea de față e inspirată de un fapt real. Au fost schimbate, la rugămintea personajelor, numai numele

Taurul cel mare Baltazar e o creatură fioroasă, cu ochii injectați, rău și veșnic în ofensivă. Nu suportă pe nimeni în afară de Crivăț care l-a crescut, îl hrănește și-l răsfăț. Tot el l-a și botezat — Baltazar — neștiind pesemne că acesta a fost numele unui împărat care a avut un sfârșit tragic.

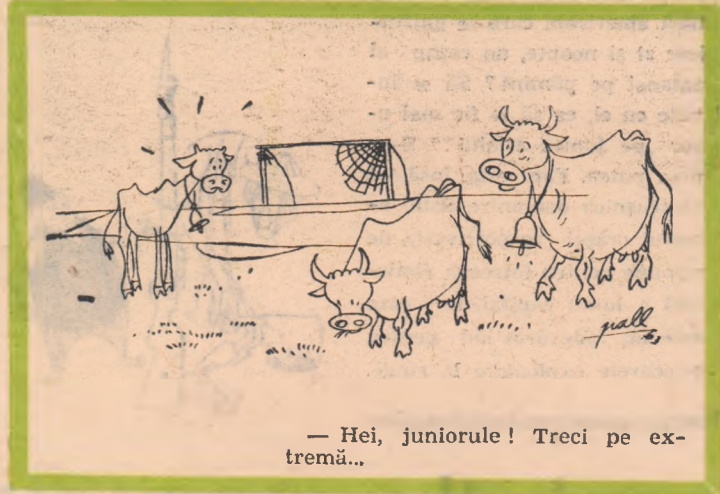
A mai avut un prieten Crivăț, pe Bujdei agentul veterinar, un om

gras, blajin și de felul lui perseverent. Ziceam „a mai avut” fiindcă de la pățania asta se cam stricăse căruța. Mai precis de când Bujdei a început să aplice în gospodărie, din însărcinarea consiliului, monta artificială. Crivăț a tăcut pînă cînd a venit rîndul grajdului peste care era el șef. Veterinarul îl știa dirz și ca să nu strice prietenia a luat-o de departe.

— E teribilă metoda asta dragul meu. Dă niște produși că nu te mai saturei privindu-i. Și sigură. Stația care ne trimite materialul de montă, are tabel genealogic pentru fiecare animal. Și unde-i știință nu-i bijbiială.

— O fi, frate Bujdei, nu zic, dar tot mai bună-i calea naturală...

Operația se terminase la toate grajdurile. Numai el Crivăț rămăsese ca o insulă. Uzase de toate șiretlicurile, amîna, tărăgăna. Pe scurt grajdul lui Crivăț ținea în loc planul de montă. Bujdei a revenit, atacînd de data asta frontal.

— Hei, juniorule! Treci pe extremă...

LUNI: Astăzi la noi, la S.M.T. s-a întimplat ceva extraordinar. Hulub, funcționarul cel nou de la serviciul administrativ a trecut pe lângă șef și nu l-a salutat. Șeful s-a oprit încrunțat, a făcut un gest cu mîna, dar Hulub nici nu l-a băgat în seamă, Hulub e un om curajos!

MARTI: Pînă ieri tot serviciul se ridica în picioare cînd intra șeful. Asta pentru că șeful nostru e o persoană aspră, mereu încrunțată și veșnic nemulțumită. Din cauza lui, la noi nu se iau prime, toți așteaptă ora de plecare și nici nu pot lucra cum trebuie. Ne-am propus să-l criticăm într-o ședință, dar pînă azi n-a făcut-o nimeni. Nici azi n-a fost criticat. În schimb s-a întimplat încă ceva extraordinar. Cînd a intrat șeful și s-a oprit în ușă, noi ne-am intrerupt lucrul, dar Hulub a aruncat doar o privire și văzînd că șeful nu spune nimic, a întreat:

— Dumneavoastră... cu ce vă putem fi de folos?

Ce a urmat? Nimic. Șeful a făcut și a ieșit... Hulub e un om excepțional!

MIERCURI: Am observat ceva. Pe culoar, Hulub salută foarte frumos femeile. Și pe bărbați îi salută, dar nu-

— Dragul meu îmi faci greutăți. Ai rămas ultimul. Dacă-mi ești prieten, înțelege.

— Și cu Baltazar ce-ai vrea să facem? — puse dintr-o dată Crivăț degetul pe rană. Să-l scoatem la reformă? Să-l facem cîrnați?

Și simți din momentul acesta că începe să-și urască prietenul. Primul incident serios. Inevitabil de altfel, s-a și produs nu peste mult timp.

Acum iați-i pe amîndoi în fața președintelui. De pe Buj-

Urmașul lui Baltazar

dei șiroiește apa. Clocotește de indignare.

— Cum ai putut omule, pîntecos cum ești să intri în hirdău?

— „Da' ce să fac. Să mă ia fiara în coarne? Îl știți cit e de al dracului”. Apoi fulgerîndu-l pe celălalt cu privirea:

— „Să spună mai bine... dînsul, de ce a dat drumul la taur. Putea să fie moarte de om”.

— „Ia zi Crivăț, cum s-a întimplat?”

— „L-a făcut scăpat, tovarășe președinte” — răspunde tot Bujdei. — „Uite, mi-a distrus și trusa”. Cutia cu ustensile veterinare e făcută zob. Pe semne că luciul ei i s-o fi părut suspect lui Baltazar.

În acest timp Crivăț își tot învîrte căciula neștiind cum să înceapă. Nu se dezvinovățește fiindcă toată povestea-i cusută cu ață albă. Cînd l-a văzut pe veterinar venînd din nou, s-a strecurat la iesle și i-a scos taurului belciugul de la nas. Apoi s-a făcut că pleacă după furaj. Cînd s-a întors, grajdul era de nerecunoscut. Baltazar trona în mijloc terorizînd tot

ce era viu înăuntru. Animalele se buluciseră într-o parte, cinci mulgători stăteau cocoțați pe stilpi, numai veterinarul, mai greoi, s-a băgat la nimereală într-un hirdău cu apă de adăpat, pe care îngrijitorii nu apucaseră să-l umple decît pe jumătate.

— „Tovarășe președinte — începe Crivăț implorator spre uimirea celor doi — plătesc toată paguba, cer și scuze cui vreți, dar lăsați-l pe Baltazar. E animal de soi și-i păcat. Îl întrețin eu pe socoteala mea”.

— Vorbești copilării. Păi un taur mîncă o holdă!

— „Or fi unii cărora le stă în gît taurul asta — încercă Crivăț ultima carte — da' eu dacă nu-l aud boncăluind, nu mi-e ziua zi. Ce vreți, l-am crescut de mic”. Și Crivăț e cu adevărat sincer. Președintele e vizibil încurcat. „Lucrurile n-au rămas așa. Ultimul cuvînt l-a avut o ființă care nici nu se ivise încă pe lume: progenitura lui Baltazar. Erau de față îngrijitorii de serviciu, veterinarul și apăruse ca din întimplare și președintele. Crivăț se foia mîndru. „O să vedeți ce animal de rasă avem”. În curînd a făcut ochi un vițel voinic, care avea, ca toți vițelii, patru picioare, coadă două urechi... dar care era tare pricajit și — cusur de care s-au minunat cu toții — n-avea buza de sus. Era, poate un capriciu al naturii, dar totodată și o dovadă că falnicul Baltazar nu era bun de prăsilă.

Un îngrijitor batrin a țistuit puțin și a plecat. Un altul, la vederea pocitaniei, s-a pornit pe rîs și risul lui s-a întins și la ceilalți. Bujdei nu ridea. Era mulțumit că birui-se știința dar i se putea citi pe față și înțelegere pentru prietenul aflat în impas. Că tot prieten îi rămăsese.

Crivăț împietrise cu ochii la făptura de la picioarele lui, care-i răsturnase într-o clipă tot ce știuse pînă atunci.

...Redacția gazetei de perete a primit de curînd o corespondență ciudată: „...Tovarășii, vă trimit articolul acesta auto-critic. În plic era o fotografie însoțită de cîteva rînduri: „O dedic celor care se mai indoiesc de metodele științifice... Exemplar obținut dintr-un tăță cu origine indoielnică”. Semnat. Șef de grajd, Crivăț.

Din fotografie privește un cap de vițel. Așa cum e, fără buza de sus, parcă a rîs la fotograf.

V. TOSO

HULUB CEL FĂRĂ FRICĂ

e rupt de colectiv, că are metode de conducere nepotrivite pentru vremea noastră și că acest lucru dăunează și lucrărilor la zi. Tot serviciul plan financiar a aplaudat. Șeful a rămas cu gura căscată de mirare. Hulub n-a spus nimic. E un om modest! Se face că nu știe de unde vine curajul lui Alaci.

VINERI: Formidabil! Cînd a intrat azi, șeful a spus frumos „Bună ziua” și „Cum merge lucrul tovarășii?” A dat mîna cu toți, a stat ceva mai mult în

birou și a dat chiar unele indicații. La urma urmei e un om priceput. Hulub lucrează ca și înainte. Deși noi îl copleșim cu admirația noastră, el se face că nu observă.

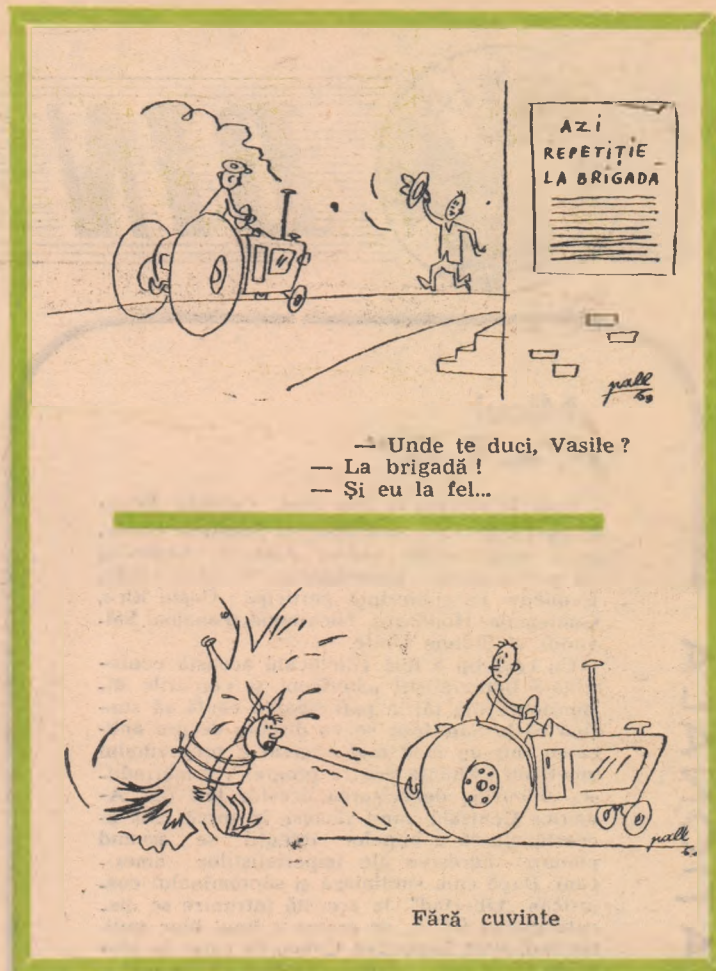
SIMBĂTĂ: Merge din ce în ce mai bine. În numai două zile serviciul nostru a lichidat toate rămîinerile în urmă. Probabil că o să primim și primă în luna aceasta. Lui Hulub trebuie să-i

mulțumim. Șeful a întreat dacă nu mergem seara la reuniunea tovarășească de la căminul cultural. Evident au acceptat cu toții, chiar și tovarășul Birzoi, care iese în toamnă la pensie.

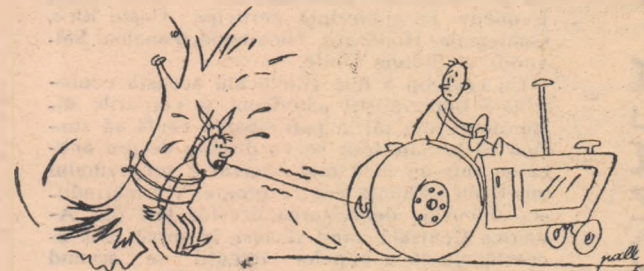
DUMINICĂ: Aseară am dansat pînă la ora două. Șeful era grozav de popular. Noi l-am înconjurat pe Hulub și i-am spus:

— Măi băiatule, toate mulțumirile noastre.

— De ce? — s-a mirat el sincer.
— Așa — am spus noi. — Pentru că

— Unde te duci, Vasile?
— La brigadă!
— Și eu la fel...

Fără cuvinte

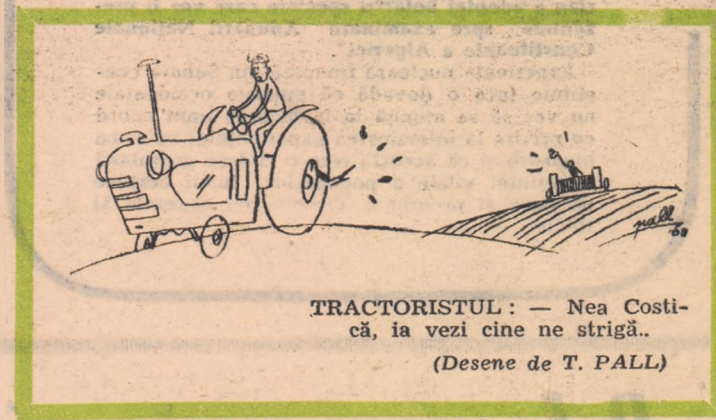
Cusurgiu

Nimic din ce ne inconjoară în ochii lui, nu e perfect. Nici o problemă nu-i prea clară, Orice ascunde un defect.

„E cam simplist... e complicat... Este confuz... prea evident...” În aparență-i un bărbat și „cult” și foarte „competent”.

Și totuși lumea-l ocolește Căci cusurgiu de amic, Deși la toate se oprește, Nu se pricepe la nimic.

D. SANDU

TRACTORISTUL: — Nea Costică, ia vezi cine ne strigă...
(Desene de T. PALL)